

La pròxima crisi no acabarà igual

Dc, 4/05/2011 per Justícia i Pau

[Justícia i Pau](#)

Joan Gómez, secretari de la Junta de Justícia i Pau

La crisi econòmica es pot encarar de moltes maneres. És un fenomen que té massa causes i massa efectes com per pretendre que tingui una única solució. En realitat, no és segur que tingui cap de solució: segons quina fi perseguim, potser ja no ho tornarem a assolir mai més.

De fet, la paradoxa que més em fa ballar el cap és que per tal de sortir de la crisi es necessiti el concurs dels qui l'han provocada. És a dir, els actors financers que més han arriscat l'estabilitat del sistema són ara els qui ens n'han de treure. Bonica lliçó... si ens en poguéssim fiar. Ja ho va dir el lehendakari Ibarretxe en una situació que ara no ve al cas: quan algú t'enganya, la primera vegada és culpa seva; el segon cop, la culpa és teva.

Potser valdria la pena distingir entre els responsables i els culpables de la crisi. És a dir, discernir fins a on arriba l'anàlisi del fenomen econòmic i on comença el judici moral. Ambdues visions estan entrelaçades, però s'han de poder separar, per així fer pagar a cadascú allò que li correspon.

Així, per exemple, el més just potser seria que pagués la crisi qui n'és més responsable. La bombolla immobiliària va ser possible gràcies a qui venia car, a qui prestava molt i a qui comprava confiat. Ara bé, ¿es pot culpar per igual al banquer que es volia fer d'or oferint hipoteques pel 110% del cost de l'habitatge, que aquell comprador sense feina fixa, que preferia pagar una hipoteca que un lloguer al mateix preu? ¿Fins aquest punt podem equiparar el dret a l'habitatge digne amb la llibertat d'empresa? L'alternativa del banquer era renunciar al diner fàcil. Però l'alternativa de la família que compra un pis mal acondicionat perquè no troba ningú que n'hi llogui un, quina és?

Potser fer pagar al culpable és perjudicial per a la recuperació econòmica. Però deixar-lo impune (o continuar permetent que tingui grans beneficis mentre acomiada milers de treballadors i l'economia productiva s'enfonsa) assegura un gran incentiu per repetir la jugada: un joc on en el millor dels casos tu guanyes molt i en el pitjor són els altres qui perden, és el somni de tot trepa. I de tot lladre.

Per això, m'escandalitza la impunitat amb què continuen actuant els banquers, ministres d'economia, corredors de borsa, les agències d'avaluació de crèdit, consells d'administració, escoles de negocis, etc. Cap d'aquests no pagarà els plats trencats? I ni tan sols el seu honor en quedarà afectat? L'honor, el prestigi, el bon nom, res d'això no queda alterat?

La crisi no pot acabar-se sense que els milers de còmplices que han pres decisions que els han beneficiat a costa d'arruïnar famílies, empreses i països sencers, ho paguin amb el seu patrimoni, quedant inhabilitats o a la presó. Si la crisi s'acaba sense capgirar els fonaments del sistema financer, no trigarem a viure'n una altra. Però llavors no parlarem altra vegada de crisi, com en el passat: aleshores, en direm revolució.

